

مناعت و بی‌نیازی

علی اکبر پناهی

به گذشته پر مشقت خویش می‌اندیشید، یادش می‌افتاد که چه روزهای تلخ و پر حرارتی را پشت سر گذاشته، روزهایی که حتی قادر نبود قوت روزانه زن و کودکان معصومش را فراهم نماید. با خود فکر می‌کرد که چگونه یک جمله کوتاه، فقط یک جمله - که در سه نوبت پرده گوشش را نواخت - به روحش نیرو داد و مسیر زندگانی‌اش را عوض کرد و او و خانواده‌اش را از فقر و نکبتی که گرفتار آن بودند نجات داد.

او یکی از یاران رسول اکرم (ص) بود. فقر و تنگدستی بر او چیره شده بود. در یک روز که حس کرد دیگر کارد به استخوانش رسیده، با مشورت و پیشنهاد زنش تصمیم گرفت که برود و حال و روز خود را برای رسول اکرم (ص) گفته و از آن حضرت درخواست کمک کند.

پیش از آن که حاجت خود را بگوید، این جمله رسول اکرم (ص) به گوشش خورد: «هر کس از ما کمکی خواهد، ما به او کمک می‌کنیم، ولی اگر کسی بی‌نیازی بورزد و دست حاجت پیش مخلوقی دراز نکند، خداوند او را بی‌نیاز می‌کند».

آن روز چیزی نگفت و به خانه خویش برگشت. ناچار، روز دیگر نزد رسول اکرم (ص) رفت. آن روز هم، همان جمله را از رسول اکرم (ص) شنید. این دفعه

نیز، بدون این که حاجت خود را بگوئید، به خانه خویش برگشت. و چون هم چنان، خود را در چنگال فقر می دید، برای سومین بار، پیش رسول اکرم^(ص) رفت.

باز رسول اکرم^(ص) همان جمله را تکرار کرد. این بار که آن جمله را شنید، اطمینان بیش تری در قوت خود احساس کرد. حس کرد که کلید مشکل خویش را یافته است.

وقتی خارج شد، با قدم های مطمئن تری راه می رفت و با خود فکر می کرد که دیگر هرگز به دنبال کمک بندگان نخواهم رفت. به خدا تکیه می کنم و از نیرو و استعدادی که در وجود خودم، به ودیعت گذاشته شده، استفاده می کنم. از خداوند می خواهم که مرا بی نیاز سازد. با خودش فکر کرد که از من، چه کاری ساخته است؟ به ذهن او رسید که به صحرا برود و هیزمی جمع کند و بفروشد. رفت و تیشه ای عاریه کرد و به صحرا رفت، هیزمی جمع کرد و فروخت. لذت دست رنج خویش را چشید. روزهای دیگر، به این کار ادامه داد. کم کم توانست برای خود تیشه و حیوان و سایر لوازم کار را بخرد. سرانجام صاحب سرمایه و غلامانی شد. روزی رسول اکرم^(ص) به او رسید و تبسم کنان فرمود: «نگفتم، هر کس از ما کمکی بخواهد، ما به او کمک می دهیم، ولی اگر بی نیازی بورزد، خداوند او را بی نیاز می کند»؟

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

